

ՅԱԿՈԲ ՄԻՔԱՅԵԼԻԱՆ

Պոռթէկում արտառողի ու անհեթեթի դեմ

Գիտն որ տրամաբանութիւն ըստուծք չկայ տաղաբականութեան մէջ, յատկապէս մեզի դէս հանդիսաւեն մարդոց դարագային, մինչ տաղաբագէները կառաջնորդուին իրենց յատուկ տրամաբանութեամբ: Ասիկա գիտնալով հանդերձ, երբ տաղաբական բեմին Վրայ արտադոց ու անհերեթ բան մը կը դատահի, ամենաապար ու անմեղ հանդիսաւեսն իսկ կընդգախ:

Եօթ տարի ի վեր սուրբական հողը ունակոխ կը պահպատճեց կը բռնաբարուի մասնաւորաբար իշխանական օդուժի կողմէ, մէյ մը «Դրզմալլահ»ի, մէյ մը իշխանական ու չեմ գիտեր իհաւ կերդրններ ոմքակոծելով, կարծես թէ Սուրբական ոչ գերիշխան դետութիւն է, ոչ ար ինքնապահաւութեան միջոցներ ունի, եւ այս բոլորը՝ աշխարհի աչի առաջ: Եր սեփական խաղավայրը, կամ ռազմակիորձադաշտը կարծելով, իշխայէլը ուզած ատեն միջազգայնուն արգիլուած գործողութիւններու կը ծեռարկէ, մինչեւ որ ալ Սուրբի համբերութիւննը հատաւ եւ անցեալ տաբաք վար առաւ իշխայէլան ռազմական օդանաւ մը:

Իւրայէլ անակնկայի եկալ, չհաւատաց դասհածին, իրեն ոյս անդարտելի, անհմելի, հզօր բանակի մը օդանաւոր ինչոյն վար կառնուի, իսկ սուրիհական հակառապյին հրթիռները ինչոյն իր հողերուն վրայ կիյնան, հակառակ որ «Երկաքէ գմբէթ»ով դաշտանուած է:

Աշխարհի բոլոր լրատուամիջոցներուն օրերու նիւթը եր ասիկա, իսկ ի տես այս կացութեան, Խորայէլի վարչադես Նաբանեահուն կը զգուացնէ Սուրիհան եւ Ռուսիան, որ «կրակի հետ չխաղան»....

«Ամա՞Ն, Եռողլութիւն, դարն Նաթանեահու, կը Եռէք որ ձեր օդանաւոր խոցեցին, Երդուով ձեր հերթական տոյսյներ կը կատարէի սուրիհական եկնակամարին Վրայ»... Եթեի Նաթանեահուին սոյսածը այս է: Այսին արանդակառութիւն...

Վերէն Թուրիհան ղիշի մսնէ սուրիական տարածներ ու Սուրիհան ձայն ղիշի չհանէ, միւս կողմէն Ամերիկան ղիշի մսնէ ու ֆիւրեռուն Եցովկ ղիշի կանգնի ու Սուրիհան իրեն «Բարի եկար, ուր էիր մինչեւ իհմա, մարդ Աստուծոյ» ղիշի ըստ...

Ասիկա սուրբական սուրբ հող է, թէ աղքա-
նց, որ ձեր կեղտեր հոս կը թափէք: Ջոզմե-
ցա՞ն Սուրբակ բանդելէ, թէ՞ սակաւիճ կանգուն
մնացած շրջաններ կան, որոնք ալ ոյտք է գետ-
սի հաւասարին: Եօթը ասրէի ի Վեր Սուրբակ ի
գին աննկարագրելի զոհողութիւններու կը դի-
մադրէ ու կը դիմանայ, դեռ չհասկցա՞ն որ այս-
դես շարունակելով չէի կրնար ընկճել զայն
Շակունեցէք զացէք ուրկէ որ եկած էք: Զգեցէք
սուրբացինները իրենց հարցերը իրենց միջոց-
ներով բող լուծեն, առանց ձեր միջամտու-
թեան: Եթէ դուք չմննեիք, հարցերը տատոնց լու-
ծում գտած կը ըլլային, սակայն սուրբական
վարչակարգը փոխելու դատրուակով, երկիրը
բանդել իսրայէլի ժամանուակով համար՝...ասիկա
արդարութիւն է:

Սա ՍԱԿ ըստածք ի՞նչ անօգուտ, անողնաւոր կազմակերպութիւն է, որ մատը մատին չի զարներ բան մը ընելու համար: Թիւրքիան երեսարքի ի վեր Սուրբոյն հողերը ներխուժած է ու թրական տօղանները կը հարուածե, ՍԱԿ-ին ձայնը չլսեցին «Թուրքիա, Ես քառուիր, գերհեխան դեսութեան մը տարածները ներխուժելու իրաւումը չլուսիս» ըսելով: Ի՞նչ է այս համաշխարհային կազմակերպութեան դերը մեր և մերու:

Կազ լրացնի:

Միայն թէ երկու օր անգամ մը Սուրբան դա-
սաղարտել, որ իմիական գեներ կօգտագործէ:
Եւ տեսանիբեր տարածել, անոնց զոհերը ցոյց
տալով, որոնց մասին կըսուի թէ կազմակե-
տուած բեմադրութիւն է: Սուրբական բանակը
դեռ դարտութեան եզրին չհասաւ որ յուսահա-
տական միջոցի դիմէ ու արգիլեալ իմիական
գեն օգտագործէ: Ներ բանակը մարտունակ է
ու զինանիւրի ալ դակաս չունի: Քերի՞ է երկ-
րին գլխուն այս տեսակ խաղեր խաղափ:

ՍԵՎԱՆ ՏԵՀԻՐՄԵՆԵՐԱՆ

ԹՆԼԻՒ

Եկալ հասաւ ձեռնադրութեան օրը դեկտեմբերի 19-ը: Պատարագիչն կարողիկոսը, որուն կ'առջնթեակա յեն ԱՄՆ-էն խաժակ Պարսամեան ով Վիգէն Այզաքեան Եղիսկողոսները Ձեռնադրեալներուն խարտակիլակն Արժանթիմի Գիսակ Մուրատեան Եղիսկողոսը: Արարողութիւնը կը վեր ջանայ, կաթողիկոսը ի դաշիւ նորոց ձեռնադրեալ Եղիսկողոսներուն ճաշ կերոյք կը սարէ մայրավանին սեղա նատան մէջ, անոնց դանակէ կը նուի րէ: (Ի մէջ այլոց... Աքէւանը իրեւ նուիրուած դանակէէն քա՛ նը դակաւ է ըստով կաթողիկոսին հետ հակա ծառութեան իսկ դիմի մաներ վերջին միս աօխատասենեակին մէջ, որու ականատեսն ըլլալու դժբախտութիւնը

ալ ժողովուրդին բոլոր դասակարգերը՝ հոգեւորականները, իշխանները, աղքանները, կը մասնակցին արարողութեան՝ հրադարակալ յայմելով իրենց հաւանութիւնը։ Երուսաղէմի 1651 թուի մասնաւոր ժողովը կը սահմանէ հետեւալ կանոնը՝ «Թարց խնդրանաց ժողովրդեան եւ վկայական թղթոյ մի ձեռնադրեսից ոյ յեմիսկողուսութիւն», այսինքն՝ ոչ ոյ եմիսկողոս ձեռնադրով առանց ժողովուրդի խնդրանին եւ վկայաբութիք։

Մեսրոպ ղատիկարքը, որ 1986-ին Ե-
տիվակողոս ձեռնադրութեած էր բազմա-
թիւ թաղային խորհուրդներու սուրագ-
ռութեանը ու վկայութեանը, ինչողէս
նաեւ Ծոյնին Ծոյնի ղատիկարքին
մասնակցութեանը, անկասկած ան-
ներելի ու մեծ սխալ մը գործած էր Ա-
րամ Աթէւեանի ձեռնադրութեան նա-
խորդող ցըանին՝ զադէնի ղահելով
իր մատրութիւնը, չիմելով հասա-
րակութեան վկայութեան: Թերեւ
այդ ղահուն ամբարտաւանացաւ,
կարծեց, թէ ինմ կրնայ հսկողութեան
ասկ ղահել Աթէւեանը, թերեւ ուզեց
որմէս ղատիկարք Ետիվակողոս մը ա-

ԹԵ ԻՆՉՄԵԿԱ ԵՐԿԻՆՄԵԴԱ ՃԵՆՆԱԳՐՆԻԼԻԳՈՒ ՄՐԱՄ ԱՊԼԵՏԱՆ

ունեցայ: Քանի մը ժամ առաջ եղիս
կողով ձեռնադրություն խանդավառու-
թիւնը զինքը լիած էր ու դանակէին բա-
րերը կը հանրէր, ամոնց հաշիւը կը նե-
խեղը):

ճաշեն ես, սեղանատունեն վեհարան կը բալիջնի: Աքէշեանը ընորհաւորեցի, իրեն կարողութիւն մաղթեցի իսկ ան Վրոպիւած էր, որ խանգարակին Սեւոռոյ դասրիարքին ծրագրավանակնեալը: «Այսօր Եփլզիսի եկեղիքին մէջ, բարզի դահուն, դասրիարք ոդիք յայտարարէ ձեռնադրութիւնս, բայց դուն աւեցիր այս ա

Նակնդալը», ըստ ժողով է հմտին ժողովանք, անցանք այդ դահում սակայն մէջ որդի մը դէս կը կրծի հետեւալ հարցումները՝ ո՞ւ էն որով սեղ ուխտաւորները, Պոլսէն Վերջի ձեռնադրուած եղիսկողով Մերու Մոլաֆեանն էր, 1986-ին, 13 աշբ վեր առաջին անգամ Պոլսէն հոգեւ լորական մը Մայր աթոռ կու գար Եղիսկողոսանալու, սակայն մինաւ էր, առանձին, հոգեւ լորական մը իսկ չէր ընկերացած իրեն, նոյնիսկ Պոլսու մէջ ոչ ո՞ւ ունէր, իբր թէ անակնկա միշտ ուստ.

ԱԵԼԻ ՈՒՆԵՆԱԼ ԻՐ ՖԿՎ, ԵՐԵԲ
ՀՄՏԱԾԵց, ՔԵ ԿՐԱՄԱ ՕՐ ՄՋ Ա-
ՃԵՆ ԻՆՉ ԳԼՈՒԽՆ Ի ՎԱյր ԵՇԻԼ
ԵԼ ԻՐ ՃԵՇՆԱՍՈՒՆՐ ՎԻՆՌԱՄԲ
ԴՐԱՆԱԼ ՀԱՅԱՋՆԻԲՆ ՈՒ ԵԿԵ-
ՂԵՑԻԲՆ ՀԱՅԱՐ: ԵԼ ԿԱԹԵ-
ՂԻԿՈՍԸ, ՈՐ ՃԻՆՉ ԱՅդ չէր
ՃԱՆՃԱՐ ԱՐԱԾ ԱՐԵԾԵԱՆԸ,
ԿՈՒՐԱԲՐ Կը ՎԱՏԱԿԵՐ ՊՈՂ-
ՍՈՒ ՊԱՏԻՋԱՐՔԻՆ ԵԼ ԱՐԱՆԸ
ԲԱՆԵԼՈՒ ԵՆԹԱԿԱՆ, ԵԹԻԿԱ-
ՊՈՒՍԱԿԱՆ ԱՍԻԺԱՆ Կը
ԸՆՈՐՀԵՐ ԻՐԵՆ (հԵՏԱՐՔՐԱ-
ԿԱՆ Է ՈՐ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ-Ի ա-
ռաջին ՃԵՇՆԱՍՈՒՆԱՆԵՐ՝
ՆՈՒՐԻԽԱՆ ՄԱՆՈԼԿԵԱՆ ԵԼ Ա-
ՐԱԾ ԱՐԵԾԵԱՆ, ԵՐԿՈՒՆ ԱԼ
ՀԵՏԱԶՈՎԱյԻՆ ՎԻՆՌԱՄԲ ԹԻՇ
ԴՐԱՆԱՅԻՆ ԻՐԵՆ ՀԱՅԱՐ ԵԼ
ԵՐԿՈՒՆԻԲՆ ԻԵՏ ԱԼ ԹԻՇԻ ՈՒՆԵ-
ԲԱՐ ԿՐՈՇ ԵՐԵԲՆԵՐ):

Այսօր դղվահայութեան ու համայն
հայութեան աչին առջեւ, Արամ Աքէ-
տեան՝ հակառակ կաթողիկոսին, հա-
կառակ Եկեղեցական օրէնին՝ աղօ-
րինաբար առաջնորդական դաշտոն
կը վարէ տեղ նը, ուր օրինաւորապէս
ընտրած այլ իշխան նը գոյութիւն ու-
նէր: Եւ Աքէտեանը հազար ու մէկ խա-
ղերով, դետական իշխանաւորներուն
հետ ունեցած ճութ ու կասկածելի յա-
րաբերութիւններուն «Ծնրոհի» ամէն
ջամի գործ դրաւ սաղալելու համար օ-
րինաւոր իշխանութիւնը Եւ «յաջողե-
ցաւ» ալ:

1651-ի Երևանի ժողովի եօթմերորդ կանոնը յստակ է, դարձ ու մնակին. «Զի Եղիսակողոս թէ ոչ հրամանաւ կարողիկոսին իրո՞յ այլ կաշառօք եւ այլազգեաց բռնութեամբ համարձակեալ իշխանցէ այլոց վիճակի. Լուծցի եւ կարգին.»

ի կարգեն»:
Թարգմանութիւնը հետևեալն է.
«Եթէ Եղիսկողոսը ոչ կաթողիկոսի
իրամանով, այլ կաշառով եւ այլազ-
գիներու բանութեամբ կը հանարձակի
Վիճակի առաջնորդ ըլլալ՝ կարգալոյծ
կուսակ»:

Կը թլլայ»:
Կարողիկոսն ու հոգեւոր Վերին իշխանութիւնը կրչուած են սրբագրելու 18 տարի առաջ գործած իրենց սիսալը: Մանաւանդ ո՞ւ թրահայութիւնը, որու հաւանութիւնը չէր առնուած ժամանակին, եւ ողջ հայութիւնը, որուն անծանօթ չեն Աքեւտամին հայ Եկեղեցականին անյարի վարդութարը, այսօր կան մօս աղագային այր է որ դի-
սի խնդրէ կարողիկոսէն...

ԵՐԿԱՆԴ ԱՇԱՏՅԱՆ

ԳԵՐԱԿԱՆ

Թուրքիայի նախագահ Ութերի Թայիր Էրդողանն իր յուրահատուկ բժնի «ձիթենու զյուղ» է դարձել Սիրիային: Սույն ժամանակներից ձիթենու զյուղը խաղաղության հոնանիշն է եղել, կամ խաղաղություն նախաձեռնող խորհրդանսան: Բայց Էրդողանի ձիթենու զյուղը բառ է արածացրել տարածաշրջանում: Թուրքիայի ներխուժումը Սիրիային միջազգային իրավունքի կողմից խախտում է: Այն բույլարված չէր ոչ ՍՍԿ-ի Անվտանգության խորհրդի, ոչ էլորեւէ այլ միջազգային մարմնի կողմից: Ավելին, ինմիջիշան մի դետության տարած ներխուժելու դաշճառաբանությունը ամբողջովին կեղծիք է: Աֆրինում հայրության բաղադրայինների սպանությունը, շենքերի եւ հնությունների ռմբակոծությը Անկարայի բնութագրմանը երդա-

բողոքել 1916 թվի Սայս-Դիկոյի համաձայնության դեմ, որը սահմանում էր Օսմանյան կայսրության արարական ժիրույթների բաժնումը Ազգիայի եւ Ֆրանսիայի միջեւ, նա դահանջ դրեց, ո «անարդարացիոնըն» Խափին վերապահ ված նավով հարուս Թիրուուի շրջանու հանձնվի Թուրքիային: Միջազգայնա գետները նրան համարեցին արդի ժամանակների Դոն Թիսոս, սակայն Երդող դան իր Օսմանյան փառասկրություն ներին եւ մտադրություններին չափազանց լուրջ է Վերաբերվում: Երբ «Մահմետական երայրները» զավեցին իշխանությունը Եգիպտոսում եւ Սոհամներ Մուսիկին նախագահ ընտրեցին, Երդող դան թվաց, թե Եգիպտոսի հետ գաղութային հարաբերությունների ժամանակ ները վերադառնում են: Այսօրվա լարված հարաբերությունները նախագահ Արդեք Ֆարրահ Սիսիի վարչակազմի հետ առյուն են Երդողանի Վրդովունիքին, որ ի երազած «մեղրամիսը» շատ հանկարծակիութեա կիութեն ընդհանութեա:

Կայունությանը, մինչ ինքը նավարկում
միջազգային ցերում:

Թուրքիան խարիսխ է գեղ Յոյսիսսային Կիլրոսում 1974-ից սկսած եւ Երդի դամի կառավարությունը ճանապարհ է այստեղ մնալ ընդոմիչը, մինչ դիվանագետները գլուխ են ջարդում մի ելք գտնելու համար: Միջազգային հասարակությունն է իր հերթին, փոխանակ մեղադրելու զատը թող կողմին, Հունաստանին է կը տառապում «լեզու չկարողանալ գտնելու» համար: Ֆրանսիական մի ասացվածք «L'appétit vient en mangeant», որ նշանակում է՝ ախորժակը ուտելիս է բաց վում, ծագրիս կերպով բնութագրում է Եվրոպանի վիճակը: Կիլրոսի 38 տևոսի ժիրանալուց, Իրաֆից եւ Սիրիայից տաքներ դրվելու հետո, այսօր էլ աչքի դրել է Թուրքիային սահմանակից հունական կղզիների վրա: Հարցն առաջացած անցյալ դեկտեմբերին Երրողամի Աթենքատարած այցի ժամանակի Հունաստանի սնամնկացած կառավարությունը ուղարկել է բարձրասիժան դաշտունյայի չեղական պատճենը՝ պահպանության մեջ:

Տուրյուն: Պաշտղանվել էին նաեւ ասորի փոքրանանուրյան իրավունքները: Դունաստանին էր վերադարձվել ղամական բաղադրական Զմյուռնիան (Իզմիրը) եւ Վենիտիոսի կառավարությանը հանձնարարվել էր իհնգ տարվա ընթացքուն հանրավե անցկացնել եւ դարձել բաղադրիչ կամքը:

Մուսաքա Ջենալը, ինչողեն Քիշերը,
բայց նրանից առաջ, դատերազմում երկ-
րի կրած ստորագումը օգտագործելով ժո-
ղովրդին նդեց ազատագրական դայա-
րի, գրկելով սովորանին եւ նրա կառավա-
րությանը բոլոր հիշանություններից եւ
իր Սիլի շարժումը դարձնելով Եվրոպա-
ցիների հետ բանակցելու գլխավոր կողմ։
Նա Լոզան ուղարկեց Խմեթ Ինյոնուին՝
Սեւի դայմանագրի ժուր դարձյալ բա-
նարկումներ անցկացնելու համար։ Եվ-
րոպացիները իրենց շահերից ելնելով
հետօնությամբ զիջեցին բուրքական դաս-
վիրակության դահանջների առաջ, եւ
հայեն ու բուրդերը (որոնք բանակցու-
թյունների ընթացքում դահանջներ էին

ԷՐԵՒՆԱՆԻ ՕՄԱՆՅԱՆ ՎԱՐԱՍԻՐՆԻՔՆԻՆ ԼՈՒՐԴ ՆՄԱՏԱԿՆԵՐ Է ԽԵՏԱՄՆՀՈՒՄ

կան «ահարելիքական» կառուցյաների ոչնչացման նյատակ են հետաղնդում, որպեսզի Սիրիայի հետ իր սահմանն անվտանգ մնա:

Քրդերը դատմական նօւանակության մարտեր մղեցին տարածության մեջ Ա. Նահանգների ռազմական եւ բաղադրական օժանդակությանը՝ ոչնչացնելու համար «ԽՍՀՄ ական դեռությունը»: Երկար ժամանակ Ա. Նահանգներն ու Թուրքիան սուր բննադատում եւ հակադրվում էին մինչյանց, որովհետեւ մարտադատում դատավանում էին հակառակորդ կողմերին: Քրդերն արդարացնորեն ակնկալում էին, որ այդքան զոհողություններից հետո Ա. Նահանգները կվաճառքի նրանց՝ թույլ տալով, որ Աֆրիկում եւ Մանթիզում հաստատեն իրենց ինքնակար անկալը: Ա. Նահանգները նախ վստահեցրեց իր «հավատարիմ» դաշնակից Թուրքիային, որ կզինաթափի քրդերն, որմեսզի նրանի չկրվեն թուրքական գինված ուժերի դեմ կամ չտեղափոխեն իրենց գեներեր Թուրքիա: Նման դայմանավորվածություն գործի էր որպես ֆրանսիացիների կողմից Առաջին համաշխարհային ռատուրազմի ավարտին, երբ նրանի գինաթափեցին հայ լեգենդարականներին Արարայի ճակատամարտից (1918) հետո եւ Կիլիկյան Հայաստանը դարձավ դյուլամաչելի թիրախ Ռենալական գործերի համար: Բայց ներկա դարում եւ այն էլ սիրիական ճահճուտում գինաթափումը երևուդայի գործ է: Այդ դատաճառով էլ Ա. Նահանգները քրդերն թողել եւ թուրքերի խահաճույքին: Վերջիններս երնիկական գտնան եւ հողատարածների յուրացման դատերազմ են մղում:

Նախան Աֆրին ներխուժելը Թուրքիան դեմք է, որ իր նախրությունների մասին տեղեկացրած լիներ Ս. Նահանգ-Ներին եւ Ռուսասանին, որոնք երկուսն էլ իշխող ներկայություն են տարածութանում, բայց չեզոք դիտորդի դերն են ստանձնել Թուրքիայի իրականացրած լուրջակի տարածութան:

Բոլոր նկատառություններով Թուրքիան երկար է մնալու այնտեղ, որովհետեւ հեռանալու դեմքում բրդերն ի վեցող, այս կամ այն միջոցներով, կերտելու են իրենց ինքնավար անկյալը Թուրքիայի սահմանին: Նշան նշատակասլաց են եւ հաստատալուն:

կամ։ Թուրքիան իր անկոչ զորեւու ումի նաև իրավում։ Բաղդադը մեղմացրել է իր բռ-դումերը թուրքական ներկայության համ-դեմ, որովհետեւ լուր համաձայնության է եկել Թուրքիայի հետ որմեսզի խոչընդո-քի անկախ Զուրդիսանի գոյառումը իր սահմաններում։ Եթե Էրոպանն սկսեա-

Թուրքիան այսօր ռազմաբազմներ ու նի Զաքարում եւ Զիբուլքիում (Կարմի ծով) եւ Տարածաշղանում իրեն դա հում է որմես գաղրլթարար գերտերության: Մ. Նահանգներն ու Եվրոպան իրենց շահերի եւ խաղաքական նպատակների համար բաժան-բաժան արեցին նախկին Հարավսլավիան և անօրինական ծնունդ Կոստոն նվիրեցին Թուրքիային, որի ազդեցությունը մեծանում է Բալկաններում, ինչ որ ՆԱՍՕ-ի գործը մեկուսացրել են «դրչամաս» հանդիսացող Սերբիային:

Բովդարիան Դայաստանի հետ դաս-
մական հարաբերությունների երկարա-
մյա դատմություն ունի: Անդրանիկ Օզա-
նյանը բովդարացիների կողմին կոչվել է
Երկիրը Օսմանյան լծից ազատագրելու
հանար և այնտեղ էլ արժանացել զորա-
վարի կոչմանը: Բովդար ազգային բա-
նաստեղ Պեյջ Յավորովը ողբացել էր ի-
ժամանակին Դայոց ցեղասպանությու-
նը, բայց այսօր Բովդարիայի խորհրդա-
րանը չի կարողանում այդ ցեղասպա-
նությունը ճանաչող բանաձեւ ընդունել-
որովհետեւ խորհրդարանի թուրքական
ֆրակցիան Եղողանի մեթենայություն-
ների որդիքին է ուղարձել: (*)

Զար նարդիկ երեք հիմար չեն լինում
Նրան օծված են ամուր բանականու-
թյամբ և նա ու ավել են դատարում
նարդիկը անը, գործի դնելով ամենա
տարեց նեենայություններ։ Երդողանը
կարողացավ գտնել իր տեղը երկու ընդդիմ
մադիր ուժերի՝ Ս. Նահանջմերի և Ռու-
սաստանի միջեւ և անխափան առաջ է
շարժվում։ Նա Թուրքիայի նոլեռանդ շր-
ջանակներում է մեծացել, բայց շատ լա-
զիս ինչպես իր խաղաքութեց բանեց
նել համաշխարհային քատերեմունք
Գիշի հնացես ոտեսնել ուրի հասարա-

գտել եւ իրավիրել էր այդ դարձենակունից
Վաթունիինազ տարվա ընդմիջումից հետո
Տեղողանն առաջին թուրք նախա-
գահն էր, որ Հունաստան էր այցելում դեռև
տեսմբերի 7-8-ին: Իր այցի ժամանակ նա-
ամիսնա վիրավորեց իրեն իրավիրողներ-
ին, մեղադրեց Հունաստանի կառավա-
րությանը թուրք փորձամասնությունները
կրօնական իրավունքները խախտելու մեջ
եւ դահանջեց, որ իրեն հանձնեն այ-
թուրք գինը պորականներին, որոնք նախոր-
արվա հեղաշրջան փորձից հետո ա-
դասամել էին Հունաստանում: Ազելի
նա կոչ արեց վերանայել 1923 թվի Lr.
գամի դայմանագիրը: Դրան Հունաստա-
նի նախագահ Պրոկոպիոս Պավլոպո-
լոսը դատախանեց ասելով «Լոզան
դայմանագիրը սահմանում է Հունա-
ստանի ինքնիշխանությունն ու տարածնե-
րը, եւ դա, ինչուն նաեւ Եվրոպակա-
Սիոնուրը մեզ համար բանակցայի-
հարցեր չեն»:

Նոյնիսկ Թուրքիայի բաղաբական առաջնորդմերն էին զարմացել, որ Եղիշ Հանն այդ դայմանագրի վերանայումը է դահանջում, անի որ ցարդ այդ դամանագրի խիս կարելոր եւ փոփոխության չենթարկվող փաստաթուղթը է համարվել, որովհետեւ փրկել է Թուրքիայի ամբողջօվին մասնավելուց: Այդ դամանագրի փոխարինել էր 1920 թվականի օգոստոսի 10-ին ստորագրված Սեւիր դայմանագրին, որ փաստեն գկել էր Օսմանյան կայսրությունն իր սարածներից: Դարձանելի նեղուցները աղառազմականացվել էին եւ դրվել միջազգային վերահսկողության ներքո: Հաստավել էր Թուրքիայի ինքնապարունակությունը ունենալու իրավունքը, եւ Հայոց յաստանը ճանաչվել էր որպես ազատ անկախ եւ ժամանակակից ունարքած մի

Ներկայացնում գրեթե միեւնույն տարած-
ների նկատմամբ) կորցրեցին Թուրքիա-
յում ազգային իննավարություն ունենա-
լու իրենց իրավունքները: Փոխարենը կրո-
նական իրավունքների աղոյ խստումներ-
ությունը հայկական համայնքին: Աթա-
թուրքին հաջողվեց նաև ես սահմա-
կարսն ու Արդարանք ռուսներից, որնու-
այլեւս Արեւուտիքի հետ դաշնակիցներ-
չին եւ օգնում էն թուրքերին:

Էրդղանը ցանկանում է դայմանագիր վերաբնարկել իր հայեցողությանը, այսինքն դահանջելով հումական կղզիների կցումը Թուրքիային։ Նա մտադիր չէ վերականգնել Սերի դայմանագրի բռլորդությունը։ Թուրքիայի նախագահի «ռեվիժոնիզմն» իր արտահայտությունը գտավ նաև Անդրին խաղաքանության ասպարեզում։ Նա Թեմալ Ջիլիջարօղլուի ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությանը մեղադրեց այդ կղզիները Հումասամին կցելու համար։

Թուրքիան եւ Հյունաստանը ՆԱՏՕ-ի գործընկերներ են, սակայն այդ գործընկերությունը ոչնչով չի նորասում լուծելու Կիրռոսի հարցը: Նշան ռազմական բազմաթիվ հականարտությունների միջով են անցել, բայց ՆԱՏՕ-ի գլխավոր հրամանատարությունը միշտ էլ Հյունաստանին վերաբերելով է որպես թույլ ու աղքատ բարեկամի:

Եղրդանը ուշի ուռով հետեւում է համաշխային բաղաբականությանը և տեսնելով, թե ինչո՞ւ է այն թեվում դեմքի անդամագությունը, հաշվարկում է իր հետազա անելիքը: Չանի որ նրա անձնությունը կամքը եւ հետեւղականությունը մինչ օրս հաջողությամբ է լսակվել Կիլրոսում, Իրափում եւ Սիրիայում, հնարավոր է, որ նա այդ կղզիներին կտրանանալու պահանջագրի դրույթների շուրջ բանակցելով կամ առանց դրա: Այսուհետեւ որ հանդուժողականությանը կողմնակից բաղաբական աշխարհը դեմք է հետեւ ի Եղրդանի հաջորդ բայերին եւ գուցեալու հաջարի Հունաստանին, որ ժամանակին Թուրքիային չի հանձնել այդ կղզիներ:

Թարգմանեց ՀԱԿՈԲ ԾՈՒՆԻԿՅԱՆԻ (Armenian Mirror-Spectator)

*) Թեեւ, ավելացնենի «Ազգ»ի կողմից, Բուլղարիայի նախագահ Ուստեան Ռադիկ օրենք իր Քայաստան դաշտունական այցի ընթացքում թերեւ ամենաերկար ժամանակը անցկացրեց Ծիծեռնակաբերդի հոււշարձանում ու Յեղասդանության թանգարան-ինսիտուտում եւ անվանական ծառ տնկեց Քիշատակի ծառուղում:

ՀՈՎԻԿ ԱՖՅԱՆ

Փետրվարի 13-ին՝ Երևայան, Երեւանում
Երկու ուսագրավ ժեֆ է եղել՝ մեկը Զարու-
հի Փոստանջանեց տանը, որովհետեւ ի-
րենի փոքր կուսակցություն են ու կարող են
մի տան մեջ տեղափորվել, մյուսը բաղադրի-
ամենամեծ Երկու ռեստորաններում, բանի
որ ՀՀԿ-ը մեծ կուսակցություն է Եւ Շուշ-
նիսկ ամենամեծ ռեստորանում չեն տեղա-
փորվում: Արաջինները նույն են այն, որ ի-
րենի խիզախ կանայք են, Երկրորդներն ել-
այն, որ իրենի թագավոր ունեն: Խոս Նուբար-
աշեանը կարունակեն ընչել գարշահոր:

Ի դեմ, նույարաշենցիների մասին։ Մարդիկ արդեն տեսական ժամանակ է բռնիում են, որ Նույարաշեն ՔԿՀ-ի կոյուղին խցանվել է, ինչի հետեւանով տարածվ, որն իմ հմիջայլոց բնակելի է, լցվել է գարշահոտությամբ։ Նրանք գուցե չգիտեն, որ բեկատարողական հիմնարկների կողմանը մարելով մեր արհսոնքաւ ավագանին չի գրադպում, կան ավելի լուրջ հարցեր, ինչորսին է, օրինակ, Արամ Սառուկյանի արձանի տեղադրումը, բայց նրանք դարտավոր էլ չեն դա իմանալ, փոխարենը իրավունք ունեն ճամփոր որ ընտելլու։ Ենց այս խնդիրն էլ փորձում եր խիստորինակ ձեւով բարձրաձայնել ավագանիի փետրվարի 13-ի նիստում «Երևանի Շիրամ» կուսակցության խմբակցությունը, որն, ինչորս գիտեն, կազմված է բացառամես կանանցից եւ վայելում է Երկրի ֆեմինիստական, բայց շատ առնական շարժման բացարձակ աջակցությունը։

Եթե կան երջանիկներ, որոնք չգիտեն, թե ինչ է արել «Երկիր Շիրամի» կուսակցությունը ավագանու վերջին նիստի ընթացքում, աղա ասեմ, որ կանայի նախ հագել են կաղուս բժշկական ձեռնոցները, աղա բացել են իրենց հետ ավագանու նիստի դահլիճ տարած սարած սրվակներից մի ամսիսը, որոնց մեջ, ինչպես իրենի են ուղղում հենց Սուլբարաւենի կոյուղու ջուրն է եղել, որից հետո կանանցից մեկը կեղտաջրով լի սրվակը ձեռին մոտեցել է բաղադրամից Տարոն Մարգարյանին, որն էլ սարսափելով (բարիս բուն ինաստով), որ սրվակը իր վրա են թափելու, իրահանգել է անվանգության ածխատակիցներին կնոջ դեմք առնել, որոնի էլ արել են, կիմն էլ սրվակի դարունակությունը թափել է բաղադրամության դիմաց, տարածել է գլուխացույք եւ սրիսաւունոց առաջացնությունը, ինչի հետեւանով իրեն վաս է զգացել ավագանու ՀՀԿ անդամ կոմորգիսնոր Մարտին Վարդապարյանը, որին էլ տարել են հիվանդանոց, հետազոտել, եթե չեն խարում սվյաներ՝ նաեւ վիրահաստել: Նոյն ընթացքում «Երկիր Շիրամի» կանանց դահլիճից դուրս են վրնելու ՀՀԿ-ի անդամները, որոնց հետ կանայի բախվել են, արդյունքում Գոր Վարդանյանը, այն նոյն տղան, որը միշտ հաղթում է չարին իր բոլոր ֆիլմերում, բռնել է կանանցից մեկին ու տարել դահլիճից դուրս, որի դրույթը հմիջայլոց մյուս կանանց արցունակությունը անհամար էր:

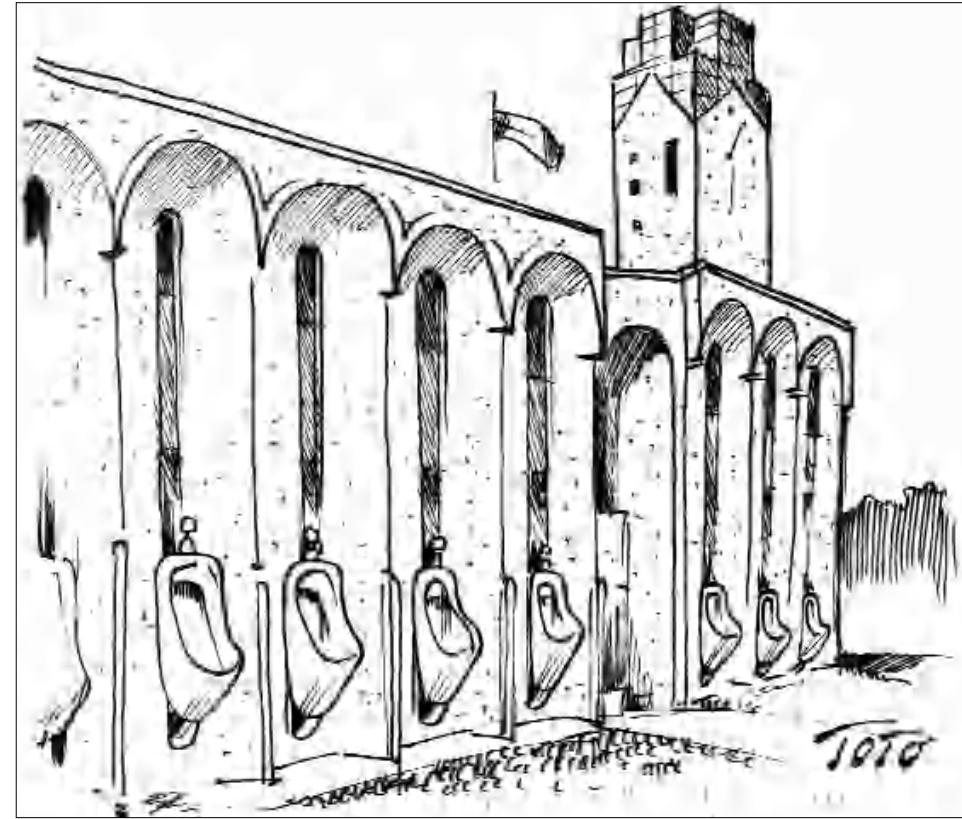
փակվել են: Զուգահեռաբար մեկ այլ **ծիրանի** կիս բաշել է հանրաբետականներից մեկի փողկապը, ճիշ է՝ այդ կիսն աստմ է, որ նախան ինը կիսեր հանրաբետականի փողկապը, մեկ ուրիշ հանրաբետական բաշել է իր ճագերը, իսկ մեկ ուրիշն էլ փորձել է հանել իր հազուաք, աղա ձեռ է սվել կրծերին, ճարմնին, ինչզ կինը, ինչ ոյն հենց ինքն է հայտարարել՝ **Երբեք ոչ մեկին թույլ չի տա:** Դրա համար էլ բաշել է փողկապը, աղա աղտակել, տղամարդն էլ դաշտախան աղտակն է հասցել... Այս այները՝ ուրիշ եեւում:

Հետո ավագանու նիստը Վերականգնվելէ, ու Երեւանի բաղադրեց ամենեւին էլ Անրողություն չի խնդրել... «Երկիր Ծիրա-նիից» չէ, Երեւանցիներից: Զնայած, եթե բաղադրեց հանդուրժում է, որ իր դեկա- վարած բաղադի վարչական օրգաններից մեկի բնակիչները գարւահություն ըն- չեն, ինչո՞ւ դեմք է անհրաժեշտություն տն- ին Անրողություն խնդրելու բաղադրեա- րանում տեղի ունեցած ծեծկուուի առն-

ԿԱՐԵՎՈՒԹՅՈՒՆ

չությանք: Փղխարենը բաղաբարետարանը միջազգային հետ կապված հանդես են կավ ցնցող հայտարարությամբ: Ինչու ցնցող, ամի՞ն ուս այբ տար դաշտավ, ու Երեւանի բաղաբարետարանի ժեմուռ գարշահոտություն տարածելը հային, Երեւանցուն եւ առհասարակ բանական մարդուն հարիր չէ: Չէ, հարցն այն չէ, ու եթե բանական մարդուն դա անելը հարիր չէ, աղա ինչ կարիք կա ժետել Երեւանցին ու հայ հսակեցունները: Քարցն այն է, ու եթե բաղաբարետարանում գարշահոտություն տարածելը հարիր չէ, աղա ինչո՞ւ և հարիր Երեւան բաղաբում գարշահոտության դեմք չանձելը: Ասեմք կարելի է խնդրել Գոռ Վարդանյանին վերցնի իր բրիգադը եւ գնա Նուբարաշեն ու իր սիրելի լուիս կով ձվածեղի բացօթյա փառատն կազմակերպի, համ կոյուղաջրերի գարշահո-

Կամ ինչ է դատասվում անել վաղը «Ելք»: Միեւնոյն է, եթե Երեանում զիսավոր բաղաբանեն է, ուրեմն նա նաև մեղավոր է: Դաշալի է, որ դարն Մարգարյանը երեկոյան ժամերին զազ է լսում, չնայած ավելի հրաւալի կիխեր, որ նա իինու աշխարհահռչակ զազմենի անուն ինաւանար, ընիշը է, որ նա գիտությունների թեկնածու է, չնայած ավելի ընիշը կիխեր, որ նա գիտությունների թեկնածու լիներ...Մի խոսով՝ դարն Մարգարյանը արժանիք ներ ունի, բայց նա հումոր չունի: Օրինակ Սեծ Բրիտանիայի խորհրդարանում, եթե ելլուր եր ունենում Զերչիլը, նրա ուղղությամբ դատապահավորներից մեկը մի օկանամբ է նետում: Զերչիլը մի դահ կում է ելույթից, նայում կաղամբին, աղասում՝ Յավալի է, բանի որ մեր ընդդիմադիր գործընկերներից մեկը հենց նո

ուղարկելու համար կանոնի, համ էլ գրսաւորջիկ ների հոսք կաղափարվեն Երևան, կոնկրետ թե՛ս՝ Նովրատաւուն, բանի որ աշխարհի ոչ մի բաղադրությունը լուրջիկ ձկածողի փառատօն չի կազմակերպվում: Մի խոսքով՝ Գոյա Վարդանյանին դեմք է հոււել, որ երբ ասում են դեմքն առ դրա, նկատ չունեն սրբակով նուեցող կանոջ, այլ՝ բաղադրության տարածված գարցահոտության: Ես իհարկեց հասկանում եմ, որ կանոջ դեմքն առնելին առ վելի... հաճելի է, բայց ամեն դեմքուն նույնիկ կարատեհսները գիտեն, որ կանոն դեմք է ձանաղարդ զիջել, ոչ թե փակել, նույնիկ եթե այդ կանայք դանակ կով են ու ատամները սրած: Հայ ֆենիքսներն իհարկեց հանաձայն չեն լինի ինչ այս դիտարկմանը, բայց դրանից ես միայն ուրախ կլինեմ:

Այս դասնության գլխավոր մեղավորը Երեւանի քաղաքամետն է. անկախ նրանից, թե ինչ է արել «Երևան Շիրանին»:

զրկվեց զիսից, աղա շարունակում է Ելույթը: Ես հասկանում եմ, որ դարսն Մարգարյանը սրբ Ովհնուտն Զերշիլը չէ ավելին՝ գուցե չի էլ ճանաչում նրան բայց հն կարո՞ղ էր նայել «Երկիր Ծիրանի» կուսակցության՝ իրեն մոտեցող կնօքը տեսնել, թե նա ինչպես է թափում կեղծ տաղրով սրվակը իր դիմաց, կամ դմում իր սեղանին, ժղուալ, ընորհակալությունը հայսնել հարցի բարձրածայնան ու կրեաշիլության համար, աղա շարունակեր ավագանու նիստի օրակարգը: Դրա մից հետո խաղաքամետարաւանում ինչ-որ մետք կի փողկանը կատարե՞ն, կամ ինչ-որ մեկի կրծքերին ձեռք կտայի՞ն... Չեմ կարծում:

Ամենակարենոր մոռացանի, նույարա ժեմացիները գարշահություն են ընչում որից առաջանում է սրբաւնոց ու գլխապահություն, ու սա է խնդիրը, չնայած ու այն կարենը չէ ոչ ՀՅԿ-ի համար, ոչ է «Երկիր Ծիրանիի»:

Ծեծկությունների հետ

«Նորագույն պատմություն» հայության աշխատանքները սկսվել են: Այս մասին նույնագույն պատմությունը կազմության համար կատարվել է ՀՀ Ազգային պատմությունների մասնակիության կողմէ:

«Ձեզ են բերվել համարատասխան սարգավորումներ, եւ սկսվել են վերակառուցման աշխատանմները», - ասաց Ուեզիանը:

Նախորդ՝ կոյուղագծերի վերակառուցման աշխատանքներում ներգրավված են «Վելիա» ՓԲ ընկերությունը եւ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐԴԻՆԱԵՐ:

Դեմքանը հատուկ տեսել է, որ, իր, խցանված կոյուղու նորոգությունը կատ չունի Երեւանի ավագանու նիստ ընթացում տեղի ունեցած միջադեմի հետ:

Քրանսիա. բոլորը դեմք է ծառայեն

Ֆրանսիայի նախագահ Էնանուել Մակրոնը մտադիր է վերադարձնել համընդհանուր քաղաքացիությունը՝ ապահովելով ազգային ազգային պահպանի և ազգային ազգային պահպանի առաջնային դիրքությունը:

Դրանքին ուղարկելու մեջ է ծառակեցնելու

ՔՐԱՍԱՐԱ. ԽՈՂՈՎՐԴԻ ԱԿԱՏԻ Է ԾԱԽԱՅԱՆ

Սակրոնը Առել է, որ բոլոր Երիտասարդ ֆրանսիացիները դեմք է զինվորական դաշտում՝ հաջախառնելով ամերիկացիների և այլ ժողովությունների:

Տաղիր ծառայություն անցնեմ՝ 3-6 ամիս ժամկետով։
Նշենք, որ ընդիանուր դարսադիր գինադարտության հարցը եղել է Մակրոնի նախարարական հրամաններից մեջ։

ՄԵզ հետեւում են, եւ դա լավ է

Փերվարի 8-ից Հանրապետության
ողջ տարածում կիրառվում են նաև
շարժական արագաչափեր: Ինչդեռ
բացատել է ոստիկանությունը, եթե
տեղադրված արագաչափերի տեղն
արդեն գիտեին վարորդները ու դրանց
մուտքանակին՝ դանդաղեցնում էին եր-
թեւեկությունը, աղա հիմա, երբ ճա-
նապարհներին հայտնվել են շարժա-
կանները, դրանց տեղը որեւէ մեկը
չգիտի, ինչը նշանակում է, որ վա-
րորդները դեմք չգերազանցեն արա-
գությունը, անգամ եթե արագաչափ
չկա տեղանում:

Այս հարցի ժուրգ շատ կարող է ներկայացնել անհանգստությունն ու բողոքը տեղին է այն մասով, որ դեռավունեաչությունը իր հնարավորություններով ու սարթերով դեմք է ոչ թե հայտնաբերի ու դասձի կարգազանց վարորդներին, այլ դեմք է կանչարգելի հնարավոր խախտումները, մինչդեռ, ըստ շատ վարորդների, շարժական արագածափերով ուժիկանությունը նյութակ ունի միայն դաստելու մեխանիզմը կատարելագործել: Մի՞րե, լավ դասկերացրեմ. դուք ձեր մեթենայով գնում եք Երևանից Խջեւան՝ խոզի մին ուտելու: Բնականաբար մի ժիշտ է այս հիեւելով, որ ճանապարհի ամեն մի հասվածում ձեզ կարող է նկարահանել արագածափ սարքը, որը դուք չես ետևում, ստիպված զայտում եք եւ մեթենայի արագությունը, եւ ձեր ախորժակը: Սացվում է, որ շարժական արագածափերը եւս խախտումները կանխում են եւ ուրեմն ո՞րն է դրանցից բողոքելու իմաստը: Ավելի լավ չէ ուղղակի մեթենան վարել սահմանված արագությամբ: Տղավորությունն այսպիսին է, որ մեր վարորդներից ոմանի ճանապարհներին տեղ են ման գալիս, որ խախտում անեն, ու բանի որ նրանց այլեւս չեն ասում, թե որտե՞ղ է արագածափը (բացի տեղադրվածներից), նրանց բողոքում են խախտում անելու իրենց իրավունքը ունահարված համարելով:

Բայց այս դատմությունը մի ար-
սուրդ էլ ունի: Չանկարծ ու դարձվի,
որ ոչ մի շարժական արագաչափ էլ
չկա: Ուսիկանությունը ղա հորինել
է, որմեսզի կարող ենք ամենուր
դահմանեն գգոնությունը՝ չգերա-
զանցեն արագությունը՝ կարծելով,
որ կարող են նկարվել ու տոկանվել:
Դե մոտավորաբես այն ժամաբա-
նությամբ, երբ ծնողները երիսանե-
րին մանկաղարտեց են սանում ու ա-
սում, որ հեռափակությունը նայելու են,
թե արյով խելո՞վ են դահելու իրենց:
Եթե նոյնիսկ այսպես է, աղա միեւ-
նույն և ոսիկանության այս նորա-
րարության մեջ որեւէ հակաօրինակ,
հակասահմանադրական բան չկա,
հակառակ դարագայում, երբ Զրիս-
տոսը երկրորդ անգամ գա Երկիր, ու
մինչ սկսի Սեծ դատաստանը, մենք
դեմք է նախ դատենք Երան ու Չորը՝
Երանց մեղադրելով մեզ գաղսնի հե-
տեւելու համար: Բայց բանի որ մեր
ոսիկանությունը հազիվ թե նման
բան մատած լինի, կնօւանակի ճա-
նաղարհներին իրով կան շարժական
արագաչափեր, որոնցից դեմք չէ
զգուշանալ, դեմք է դարձալիս չս-
տաղել, անգամ իջեւան, նոյնիսկ
խոզի միս ուտելու: Ի դեմք, բացի
սրանից ել ինչո՞ւ ենք տաղում,
զնում ենք իլիամ Ալիելի ականջը
կտրենք, բանի դեռ ոչ մեկը չի կտրել,
թե մեր Երկիր սնտեսությունն ենք մեր
Սերտենեներով առաջ սանում, ո՞ւ
ենք տաղում, մանավանդ որ երբ
մեզ հարցնում են ինչպես եմ, սովորաբար դատասխանում ենք կամաց-
կամաց:

ՀԵՆԻ ԿԱՄԱԳ-ԿԱՄԱԳ Է Լ ԿՍՎՈՐԵԲՆ
ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԳԵՐԱԳԱՆՑԵԼ, ԻԵՏՆ
ՈՒԻԾ ԲԱՆԵՐ ԿՍՎՈՐԵԲՆ, ԱՊԱ ԿՍՎՈՐԵԲՆ
ԱՐԱԳ-ԱՐԱԳ ՍՈՎՈՐԵԼ ՔԵԼ ՀԵՏ
ԱՄԵՐԿԱ:

ԱՌԵՎԵՆ
ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Մուկվա

զամայն կործանարար է: Սակայն մյուս կողմից, չնայած Հայաստանը սերտորեն ինտերացված է Ռուսաստանի հետ, անդամակցում է ՀԱՊԿ-ին, սակայն դա չի նշանակում, թե Հայաստանը «բացառություն է» ամերիկացիների համար եւ ոչինչ չի արվում նրան Ռուսաստանի ազդեցության գոտուց հանելու նղատակով:

Դրապարակման ընդհանուր
մտայնությունն այս է, որ ձիւն է կազմակերպությունը կողմէն սկզբանական վեց մասերում բաժանված է և գործություններում մասնակի է մասնակի գործություններում:

Սկզբում նշելով, որ ամերիկացի հետախույզները Անդրկովկա-

տանում մոտ 5 տասնյակ է, Հայաստանում անցնում է 60-ից:

Ոուսաստանյան իհօյալ խներ-
նես-հրատարակությունն իր հեր-
թին Ամրելովկասում ԱՍՍ-ի հա-
կառուսական բաղաբականու-
թյունը ներկացնելու նոյատակոս
մեջքերել է նաև Ոուսաստանի
աշխարհաբարդարական խնդիրնե-
րի ակադեմիայի նախագահու-
թյան անդամ Արայիկ Ստեփա-
նյանի ժնանակետը. «Ամրելովկա-
սում Ամերիկայի արտաֆին բար-
բականության նոյատակն է տարա-
ծաշրջանից դուրս մղել Ոուսաս-
տանին: Եվ դրան հասնելու հա-
մար գործի են դրվում բոլոր խորա-
մանկումները՝ Եւ հավաբարու-
մը, Եւ վախեցնելը, Եւ հեղինա-
կագրկումը Եւ այլն: ԱՍՍ-ը Դա-
յաստանի անկախության հենց
սկզբից ակտիվ աշխատանք է կա-
տարում Եւ արդեն ունի ջյուղավոր-
ված ցանց, ներառյալ ոչ կառա-

Վիկտորիա Պետրոսյանը L.U.-ի վերադաս դատարանի դատավոր

Կալիֆոռնիայի կառավարիչ Ջերրի Բրաունի հրամանով Լոս Անջելեսի վերադաս դատարանի դատավոր է նշանակվել **Վիկտորիա Պետրոսյան-Ուիլսոնը**, 48 տարեկան, որ նախկինում Կալիֆոռնիայի արդարադատության դեղատամենում գլխավոր դատախազի վերահսկիչ տեղակալի դատավոր:

Հս «Միրու-Սպեքտեյրի» հաղորդագրության, Վիկտորիան իրավագիտական դրվագի գիտական ասիճան է սացել Հարավային Կալիֆոռնիա համալսարանի իրավագիտական բաժնից: Մասնակցել է բազմաթիվ առմասարար գործերի բնակչության մեջ և 2007-ին արժանացել այդ ժամանակ գլխավոր դատախազ Ջերրի Բրաունի «Գերազանցության մրցանակին»: Նորավար փաստաբաններին սովորեցել է բողոքարկնան դիմումներ գրել եւ դասավանդել է Կալիֆոռնիայի խաղաղարար ուժերի ասցիդացիայի կազմակերպած կուրսերում: Դուտըն է վաղամեռիկ Գուրգեն Եւ Արմինե Պետրոսյանների: Անուսանացած է Մալկոլմ Ուկանինի հետ:

Հայաստանին Ավիրված միջոցառում Կահիրեկի «Ռոտարի կլաբում»

Գործարանների եւ ձեռներեցների միջազգային ակումբների կազմակերպության Կահիրեի մասնաճյուղը՝ «Կոսմոդրոլիստն Ուսարի կլաբը» հունվարի 29-ին հատուկ միջոցառում է կազմակերպել նվիրված Շայաստանին: «Արմինյա Սիրո-Սփեքեյթը» հաղորդմամբ միջոցառմանը ներկա են գտնվել ակումբի եղիմտացի եւ օսար անդամները, եղիմտացի գործարաններ, ականավոր դեմքեր, ինչդես նաև հայկական հանայնի ներկայացուցիչներ եւ հոգեւորագոնորդներ:

Ներկաների առաջ ելույթ ունենալով Եգիպտոսում Քայաստանի Քանրաբետության դեսպան **Արմեն Մելքոնյանը** խոսել է Քայաստանի արտաքին բաղադրականության առաջնահերթությունների, դարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման ուղղությամբ միջազգային մարմինների գործադրած ջաների, Քայաստանում բիզնես միջավայրի զարգացման եւ ներդրումային հնարավորությունների, ասրբե ոլորտների գրուսաւորության եւ սփյուռքահայության դերի նասին, դատախանել ներկաների հարցերն:

Երեկոյի ընթացքում ցուցադրվել է ֆիլմ Հայաստանի մասին:

ԱՐԱՄ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Քաղաքական վելության,
Բանախրական գիտությունների
թեկնածու,
բաղաբագիտության դոցենս

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում տեղի ունեցավ նախազահության հերթական ռուսացիան: Երկրագնդի ամենակարեւոր միջազգային կազմակերպության առանցքային մարմնը մեկ ամիս գլխավորած Ղազախստան իր տեղը զիջեց Չուվեյին: Չիշեց, դեռ է կարծել, կատարած դարսի զգացումով: Նախազահության մեկ ամսվա ընթացքում Ղազախստան արեց ավելի շատ բան, քան հաջողվել է Անվտանգության խորհրդի որոշ անդամների՝ սարիների ընթացքում:

ԱՆՎՏԱՆԳ ԽՈՐՀՆԻՐԴ. ԹԵ ԽՆՇՄԵԿ ՂԱՂԱԽԱՏԱՆՔ ԽՈՎԾԵՂՐԵՑ ՄԱԿ-Ի ԱԽ-Ի ԱՆԴԱՄՆԵՐԻՆ

2018թ. հունվարը դատմության մեջ կմնա միջազգային հարաբերությունների համար ամենաանհանգիս ամիսներից մեկը: Համենայն դեպք, վերջին մի ժամի տարիներին: Նոր տարվա սկզբից անցած չորս շաբաթների ընթացքում հջակ Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ առանց այն էլ սառը դատերազմի գերմաստիճանը՝ նոր արգելամիջոցներ նացնելուց հետո: Աֆղանստանում տեղի ունեցած վերջին տարիների ընթացքում ամենաանհարթ մի ժամի ահարեկչական գործողություններ: Մերձավոր Արեւելիում տեղի ունեցավ հերթական սրացում՝ Թուրքիան լայնամասշտաբ ռազմական գործողություն սկսեց Իրենի դեմ՝ Սիրիայում: Իսկ Կուրդեական թերակղզում նախապատրաստվող Օլիմպիադայի համաժեխում գժո՞ր միջուկային սղանալիքը ձեռք բռնընթափում է առաջ ուղղությունում:

Կան բյութետններում: Արգելամիջոցային դաշտավազմների, խղաքական վիճարա նությունների եւ սղառազինությունների մրցավագի ֆոնին այն հնչո՞ր կերպ խաճրել էր համաշխարհային օրակարգերում: Այնինչ սղառնալին այնտեղ էլ առ վելի մասւսարային է դարձել: «Ի՞՞-ի գրոհայինները, որոնք դրւու են մղվում հրափից եւ Սիրիայից, փնտում են նոր աճ րակետն տարածաշրջանում: Եվ դատելու Աֆղանստանում ծայրահեղականների աճող թվով, նրանից այն գտել են:

Աֆղանական թեմային Ղազախստանը նպակիրեց Ախ արանձին նիս եւ, կարծես, դաշտոնական Ասամային այլ նուամենայնիվ հաջողվեց Անվտանգության խորհրդի անդամների ուժադրությունը հրավիրել այդ հիմնախնդրին: Դատելով հենց թեկող այն բանից, որ 2010թ.-ից սկսած առաջին անգամ ՄԱԿ Ախ անդամ երկրների ներկայացուցիչները անձանք այցելեցին Աֆղանստան ։ Յունվարի 13-15-ը խորհրդի բոլոր 15 անդամների դեսպանների դաշտվակությունը եղավ Ջաբուլում, որմեսզի ժամանակ գնահատի իրավիճակը եւ անի եղաւագություններ, որոնք, ցավոն, մոռայ են եւ դաշտանջում են ցամաց միջոցա ռուսներ:

Ու ես մի հարց, որն առանցքային դարձավ ՄԿ-ի ԱՆ Ղազախստանի նախագահության ընթացքում՝ զանգվածային ոչնչացման գենի չտարածումը։ Ահա ես մեկ բեմա, որն ասես առօրեական է դարձել։ Պետք է մեր չափով են իրենց միջուկային գինանոցներով եւ «կարմիր կոճակներով», իսկ աշխարհն արդեմ սովորական դարձած, հանգիս նայում է այս ամենին։ Թվում է, թե միջուկային ստառնախիք ինչ-որ մի երեային բան է եւ ինչ է կաղված իրականության հետ։ Միայն այն երկրները, որոնց իրենց վրա են զգացել զանգվածային ոչնչացման գեն

սիսկ աշխարհութեա զամգվածային լիչ

վածային ոչնչացման գենից կարող է դառնալ ռեւանչի հնարավորություն սովորական սղառազինությունների կիրառմամբ մնված դայլարում դարձվելոս դիմաց: Եվ այս ժամանակ կտուժեն բոլոր՝ անկախ կարգավիճակից, զինանցների բանակից եւ միլիտարիստական համոզություններից: Այսինքն զանգվածային ոչնչացման գենի չշարածումն այսօր, փաստորեն, մարդկության փրկության հարց է եւ այս ուղերձը Ղազախստանը, օգսվելով աշխարհի գլխավոր տիրումայից, փորձեց հասցնել այդ աշխարհին: Դա ոչ միայն կոչ է, այլ դազգախատանյան արտահին բաղաբականության լավագույն ավանդությունների համաձայն նանրանքան ծրագիր, թե ինչպես այսօր առավելագույն նվազեցնել միջուկանի սուստինահեն:

Նուրսովեան Նազարբաելը, մասնա-
վորապես, առաջարկեց մշակել իրադես
աշխատող դաժին մեխանիզմ զանգվա-
ծային ոչնչացման գենի ձեռք բերելու եւ-
տարածելու համար, ինչդես նաեւ բար-
դացնել Միջուկային գենի չտարածման
մասին դայմանագրից դրւու գալը, ինչն
առայմա մնում է, լավ թե վաս, բայց այ-
նուամենայնիվ զսողող տար ժամանա-
կակից աշխարհում: Իսկ որդեսզի այդ
միջոցներն իսկապես աշխատն, Ղա-
զախսանը կոչ արեց Երկրներին սկսել,
վերջադես, Երկխոսություն, այլ ոչ թե
վտանգավոր խոսքակիշվներ, եւ վստահել
մեկը մյուսին: Ահա դա է ամենից կարե-
տոր: Վսահություն, ինչն այդքան դա-
կասում է ժամանակակից միջազգային
հարաբերություններին: Վսահություն, ո-
րը կարող էր լուծել աշխարհում բոլոր հա-
կանարտություններն ու զգնաժամները: Վսահություն, որը կդարձներ զանգվա-
ծային ոչնչացման գենի բացաձակա-
ղես անօգուտ եւ անդիտան: Լինել հա-
ջողված եւ հեղինակավոր դետություն
կարելի է նաեւ առանց դրա: Ղազախս-
անն ամեն օր աղացնուում է դա իր սե-
փական օրինակով:

ՍԱԿ-ի ԱԽ-ում նախագահությունը երեմն անզգությունն հաճարվում է զուտ ձեւականություն։ Սակայն Ղազախսանի օրինակը ցույց է տալիս, որ այստեղ հարցը միայն այն է, թե ով եւ ինչողես է Վերաբերում գործին։ Դատելով այն բանից, որ, չնայած այդ անսվա ընթացքում Անվտանգության խորհրդի նիստերն անցան առանց խոսք ու կռվի եւ վեճերի, իսկ բոլոր բանաձեւերն ընդունվեցին միաձայն, Ղազախսանը գործին նույնականացնելու համար է դրսեւուրել ավելի մեծ դաշտավայրականացնելու մեջ։

Ըսդեմ աղքածական քարոզության

«Որմես հղարս ներկայացուցիչը երկրի ամենամեծ հայկական հանայնի, մեծաղես մտահոգված եմ Սակրամենտոյում իրականացվող ազերիական բարոգչությամբ։ Հավատացած եմ, որ դրա դեմ դեմք է ակչիվորեն դայլարել։ Որմես օրենսդիր մարմին անհրաժեշտ է, որ միասնաբար կանգնեցնեն ունձագույնները մարդու իրավունքների ռեն։», հայտարարել է սենատոր Էնքոնի Պորտանին։ Նա վերջերս Կապիտոլիում իր գործընկերներին նամակ է ուղարկել դահանցելով վերջ դնել Աղրբեջանի կառավարության բարոգչական ջաներին Սակրամենտոյում եւ Լոս Անջելեսում։ Վերջին օւրաքանչերին «Կայիշֆոռնիա-Աղրբեջան բարեկամության ասցիացիան» բազմաղաւունք է իր բարոգչական աշխատանքները ամերիկացի բարաբանական գործիքներուն։

Ի ԵՒ ՆՏԱՎՈՐԱԿԱՆԱՌԵՐԻ ԾՂԱՅՈՒՄ, ԽԱՎ ԱՆՋՎԱՐ ՏԱՐԻ ԱՊՐԵԼԸ ԵԴԱ ԵՐ ԱՐՏԱՀԱՅՏՎԵԼ «ԿԱՂՖՈՐՈՒԽԱՅԻ, ԴԱՅԱՏԱՆԻ ԵՎ ՄՐԳԱԽԻ» ԽՈՐԵՐՆՎ ՎՐԱՊՈՂ ՊԵՏԱ-
ՍԱՆ ԱՐՄԻՆԻ ՄԵՏՔԵՐԻ ՊԵՏԱՎԻՇԽՈՒ ԲԱԽԱՍՏԵՐՆՈՒԹԵԱՅԻ:

Պորտավագանու 25-րդ շրջանային սենատը և Արցախի Հայոց կառավարությունը:

Պորտավագանու 25-րդ շրջանային սենատը և Արցախի Հայոց կառավարությունը համաձայնությամբ, Կալիֆորնիա-Արցախ մասնական կապերը ընդլայնելու ջատագովներից է, եւ նախագահը Վերոնցայի «Կալիֆորնիա-Դայաստան-Արցախ» կոմիտեի, որ ճշակութային եւ արեւադասական ինքնարարք հանարքեալ լուրջուն է համարվում:

«ՕրԵնսդրական մարմինը դեմք է դադարեցնի հարաբերությունները Ադրբեյջանի նման երկրների հետ, մինչեւ հաշեցման եղբերի որոնման փաստերի առ-

Ազգական պատմութեան թանգարան

Թիվ 6(366)
16 ՓԵՏՐՎԱՐ
2018

Նախ ՅԱՆ

Մեր մասպիտականներին ու արվեստագետներին մեկ-մեկ հիշում ենք. հիշում ենք երբ նեղան ենք ընկնում, երբ անձարակությունից ուզում ենք նրանց կարծիքները հաճախմբել ու հակամածակութային այս կամ այն երեւութի դեմ ընդպատճեցին: Իհարկե, մեր մշակութիւ բախսը որոշողների մի խումբ կա, բայց, որդես կանոն, անկողմնակալ, անաշառ, սկզբունքային ու ծառակավոր արվեստագետներն այդ խճռում երեք չեն ընդորկվում: Նրանց ենք դիմում, երբ դեսք է լինում բողոքնել՝ ընդդեմ տեսական կոչումների կամայականությանը, այս կամ այն արձանի տեղադրմանը, որպահպակայանի շեմի բանդամ-չանդամանը, մշակութային արժեները սուլումարկեսի վերածելուն եւ այլն:

Գիտենք, որ ոչինչ չի փոխվելու, իրեն էլ գիտեն, որ ոչինչ չի փոխվելու. ինչորս ո-րուշած է, այսորս էլ լինելու է, թեկող

րականիզմ, կուսակցական ստրատեգիա Մայիսի 28-ին դեռև է արձանը տեղադրված լինի «Դանրաբետության իրադարակ» մետրոյի հարակից տարածում: Ակզրունիքի հարց է, թե՞ օրագ եթ եկել, որ հենց այդ օրը դիմումի արձանն անդայման դատարան-տեղադրված լինի: Ծանրութեթեւ անել, լրջութեն բնարկել, նորից մրցույթ հայտարարել ամեն ճանրով հասվի առնել, գաղափարական ու ստեղծագործական ոճը հսակեցնել. այս ամենը ժամանակ ու ջանթել դահանջում ու առնվազն նեկ-երկու տարի կատարել: Բայց եթե դարձյալ նոտավորութեան ոճով է արվելու ամեն ինչ, ուրեմն ճայիսի 28-ը նորմալ ժամկետ է, միգուցել ուս էլ է:

Զանդակագործ Ֆեղինան Սոռաբեյան

Ֆեղ Վրդովեցնում է Արամ Սանուկյանի համար ուղարկուած գլուխ դարուրող եռագույնը: «Բա ուս գարեգին նժեթիւ որուս զա ու ասի՞ ո՞ն ե՞ս իմ դրուք, դիմի ասենք Արամ ճանուկյանին եմ սվել: Այդ դրուի համար արյուն եթ քափկել ժողովրդի արյունը: Դրուք, իիմնը զիմանշանը դետական խորհրդանիւեր են

Արվեստագետներից շատերը ընդհանրա
դես համաձայն չեն, որ Հայաստանի ա-
ռաջին հանրապետության կերտման դաս-
մությանի մեջ առանձնացվի հենց Արա-
Սանովյանը: ԶԵ՞ որ նրանից ոչ դակա-
կարենոր գործիքներ էլ են եղել: Ի վեցու-
մեր ճայիսյան հաղթանակները կերտել
հայ ժողովուրդը, ուրեմն մետք է 100 ամյակ
կին նվիրված ոգեղեն, խորհրդանշական
հավաքական հուշարձան դատրասպի, ը-
թե որեւէ անհատի կերպար այդ ամբողջի
առանձնացվի ու տեղադրվի:

Արվեստագեների մի խումբ էլ ոչ այն
անտարեր է, ոչ այն է մտահոգ է խնդրու-
թի բանի հոգու որոշմանը առաջին ան-
գամ չէ, որ անարժան, թերի, բովանդակա-
զուրկ էսիզ է հավանության արժանա-
նում ու ընտրվում: Վերջին 20-30 տարու ե-
րեանի ճարտարապետական դիմագիծներ-
թերեւ ձեռքով աղավաղպել է: Այդ աղճա-
ված համայնադրասկերում մի անարժե-
արձան ավել կամ դակաս՝ ոչինչ չի փո-
խում:

Աշխան մեկ ամիսը՝ ժամանակակից արվեստով հագեցած

Ժամանակակից արվեստի միջազգային բիենալեների Դայաստանը հաճախ է մասնակցում: Աշնանը մեր Երևան ինքը կդառնա ժամանակակից արվեստի սարբեր ժանրերի ցուցադրման հարթակ: Սեմսեմբերի 25-ից հոկտեմբերի 25-ը Երևանում կներկայացվեն աշխարհի շուրջ 150 արվեստագետների ստեղծագործություններ: Դայաստանի եւ Իտալիայի մշակույթի նախարարությունների նախաձեռնությամբ աշխանային մեկանյակը նվիրված կլինի ժամանակակից արվեստին: Իտալացի գործոնկերների աջակցությամբ Դայաստանը կներկայացվեն ոչ միայն Իտալիացի, այլև աշխարհի մի քանի տասնյակ երկրների արվեստագետների ստեղծագործություններ: Զետ սարիփային ու ժանրային սահմանափակում: Դայաստանի մշակույթի նախարարությունը մարշի 1-ից մինչեւ ապրիլի 30-ը ընդունելու է մասնակցության հայեր բոլոր Երկրներից: Այսկերպ փորձ է արվեստը անց կացնել ժամանակակից արվեստի նոր մասնավորության ու մոտեցումների Երևանյան ստուգատես:

ՍԵՐ արվեստաբանները հույս ունեն, որ «Ժամանակակից արվեստի միջազգային ցուցահանդես» Հայաստան 2018» ցուցադրությանը ակտիվորեն կմասնակցեն նաև Սփյուռքի ստեղծագործողները: Ցուցահանդես-փառատոնն անց է կացվում առօդին անգամ: Դայաստանում ժամանակակից արվեստի նվիրված այսչափ ծավալուն ծրագիր դեռ չի իրականացվել: Սա փորձ է՝ համադրելու swrթեր երկրների ստեղծագործական դրսենցիալը, ժամանակակից արվեստում նոր գաղափարների ու մուտքումների արտահայտչամիջոցները, նաև հասկանալու, թե այս ասդարեզում ինչ հնարավորություն եւ ունակություններ ունենք մենք:

Ցուցահանդեսի կազմակերպիչները ոճային, ժանրային, թեմատիկ որեւէ սահմանափակում չեն դրել. լայնածավալ ծրագիրը կը ողարկի կերպարվեսի բոլոր տեսակներ՝ գեղանկարչություն, գրաֆիկա, էստամպ, բանդակագործություն, դեկորատիվ-կիրառական արվեստ յուրաքանչյուր, գեղարվեստական լուսանկարչություն, կոնցեմտուալ արվեստ: Ցուցահանդեսը կուղեկցվի մշակութային տարբեր միջոցառումներով, կիրատարակվի ալբոմ-դասկերագիր: Ցուցահանդես-կիրառությունի հիմքում ընկած են բազմաժանրությունն ու մշակութային տարբեր մշակությունների զաղափարային բազմազանությունը: Այն կիսրանի ոչ միայն հայ-հիւալական կապերի ամրապնդմանը, այլև կնդասի համաշխարհային ժամանակակից արվեստի հանրահոչված կամաց ժայասանությունը և զայասանի մշակությունը ճանաչմանը օստարազի արվեստագործերի կողմէ:

սագետների կողմից:
Փառասնը կանցկացվի մի բանի
հարպակներում՝ Դավասանի Ակա-
դեմիայի միությունում, օդերային
թատրոնում, «Գաֆեսյան» եւ «Դա-
յար» արվեստի կենտրոններում: Փա-
կումը նախատեսված է Գյուղիում:

Մոտավորապեսի հերթական հետեւակը

Ասված իջնի երկնիցց: Բայց սիր է, դայթում է, լեզու է, չի դիմանում -խոսում է, իննասիրություն է, վիրավիրվում է: Մինչև մայիսի 28-ը Արամ Մանուկյանի արձանի շուրջը ծավալվող տարակարծությունները թեժանալու արիթմուր դեռ այս կունենան: Ինչո՞ւ է հաստաված ընթացակարգից դուրս առաջարկվել բանդակագործ Դավիթ Մինասյանի էսիֆզը. այսինքն՝ սկզբում այն չի եղել, հետո մրցույթի ընթացքում նոր-նոր ի հայս է եկել եւ նախադասվությունը նրան է տրվել: Սա հարցի մի կողմն է: Ինչո՞ւ հենց Դավիթ Մինասյանի Արամ Մանուկյանը: Անկախ արվեստագետների ու ճամապուրականների մի սպառ խումբ էսիֆզն, մեղմ ասած, հավանություն չի տալիս: Անգամ հանձնաժողովի անդամները չեն թագնում իրենց դժգոհությունը: Նրանք իրադարձակավ են հայտնում իրենց կաթեիք՝ բանդակի էսիֆզը վասն է, ոչ գաղափարական, ոչ ստեղծագործական, չի արտահայտում Արամ Մանուկյան բաղադրական գործից կերպարային նկարագիրը, արձանը բուվանդակային եւ արտահայտչական իմաստներով հում է, հաղթել արված, անձաւակ, անհեթեր: Իրականում որդես այդդիմիսն՝ մրցույթ չի էլ եղել. բաղադրետարանում կազմված հանձնաժողովը մրցույթի փուլերում տեսել է այլ բանդակագործների այլ էսիֆզներ, բայց ոչ Դավիթ Մինասյանինը: Նրանը հայտնվել է հետո: Մոնումենտալ արձանի կառուցման ու տեղադրման նկատմանը այս տարային, լորգված, հաղթել վերաբերնունը

դրան ոչ մեկինը չեն, ոչ մեկին չեն դաս-
կանում՝ ոչ Արամ Մանուկյանին, ոչ Նժդե-
հին: Դրան ազգինն են, դրանց տեսք է լուրց
Վերաբերելի: Ո՞վ է թույլ սկզի, որ եռազույգը
հագուստ սարթե: Յագուստ չէ, բաղնիքի խա-
լաք: Ի վերջո, Արամ Մանուկյանը հակա-
սական կերպար է, նա շատ սայրափումներ ե-
ռնեցել: Ինչո՞ւ եթ դրոք նրան տալիս: Ես
առհասարակ ինչո՞ւ եթ ցանցում, թե ինչ է
արձանը մայիսին հասցնե՞ն: Ծող ուստ-
դադրվի, բայց արվեստի գործ տեղադրվի»,
նկատում է Ֆերիկինան Արամելյանը:

Ի դեմ, հայրենասիրության, մեր արժես
ները դափնական պատճեն, պեր հանելու, մեր
դատմության կերտողներին գնահատելու
բռնաւում էլույթներում ոչ ոք չի անրա
դառնում հենց Արամ Մանուկյանի տա
խնդրին: Իսկ հայտնի է, որ տունն ուղղակ
բանդվում է: Սի կողմից բափուրքինի մե
նածած՝ արձան են կառուցում-կանգնեց
նում, մյուս կողմից դատմանակութայի
արժեք ներկայացնող նրա տունն է ձեռքի
գնում: Եթի մոտավորաբեսի հետևանքով:

